

Ignacy Jan Paderewski

1860 – 1941

pianista,
kompozytor,
poliglota,
aktywista,
mówca,
polityk,
mąż stanu,
filantrop,
biznesmen,
mecenas sztuki
i architektury,
hodowca winorośli,
aktor filmowy...

„Przepis na artystę:
jeden procent talentu, dziewięć procent
szczęścia i dziewięćdziesiąt
procent pracy.”

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

„Początek mego życia był zupełnie zwykły.
Urodziłem się bardzo dawno temu
w małej wiosce na Podolu, które już dziś
do Polski nie należy, ale ongi wchodziło
w skład ziem dawnej Rzeczypospolitej.
Wieś ta nazywała się Kuryłówka.
Było to jedno z najcudowniejszych
miejsc na świecie.”

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”

dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Kunst Ignacego Paderewskiego brał się stąd, że od wczesno młodzieńczych lat trenował po 12 godzin dziennie, co szło w parze ze swoistą nauką patriotyzmu i miłości do Polski, krzewionej w nim przez korepetytora, którym był jeden z powstańców.

„Każdy człowiek powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że dobre i trwałe wyniki osiągnąć można jedynie drogą krótkich, lecz ciągłych, codziennych wysiłków. Jednorazowy wysiłek jest kompletnie jałowy. Prawdziwą umiejętność zarówno w nauce i w sztuce, jak i w każdych innych zajęciach, zdobyć można tylko codzienną pracą i codziennym wysiłkiem. I to jest bezwzględnie pewne.”

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

„Rytm jest muzyki tętnem.
Równa się biciu serca,
świadczy o jego istnieniu,
dowodzi jego żywotności.”

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

INSTYTUT DZIEDZICTWA
MYŚLI NARODOWEJ
im. Romana Dmowskiego
i Ignacego J. Paderewskiego

FUNDUSZ
PATRIOTYCZNY

GINA
POLKOWICE
Serce Zagłębia Miedziowego

CENTRUM
KULTURY
W POLKOWICACH

„Paderewski to chluba moja,
będzie on genialnym artystą
do końca życia, gdyż ma charakter,
gdyż poza pracą umiał nie widzieć,
nie znać innych celów.”

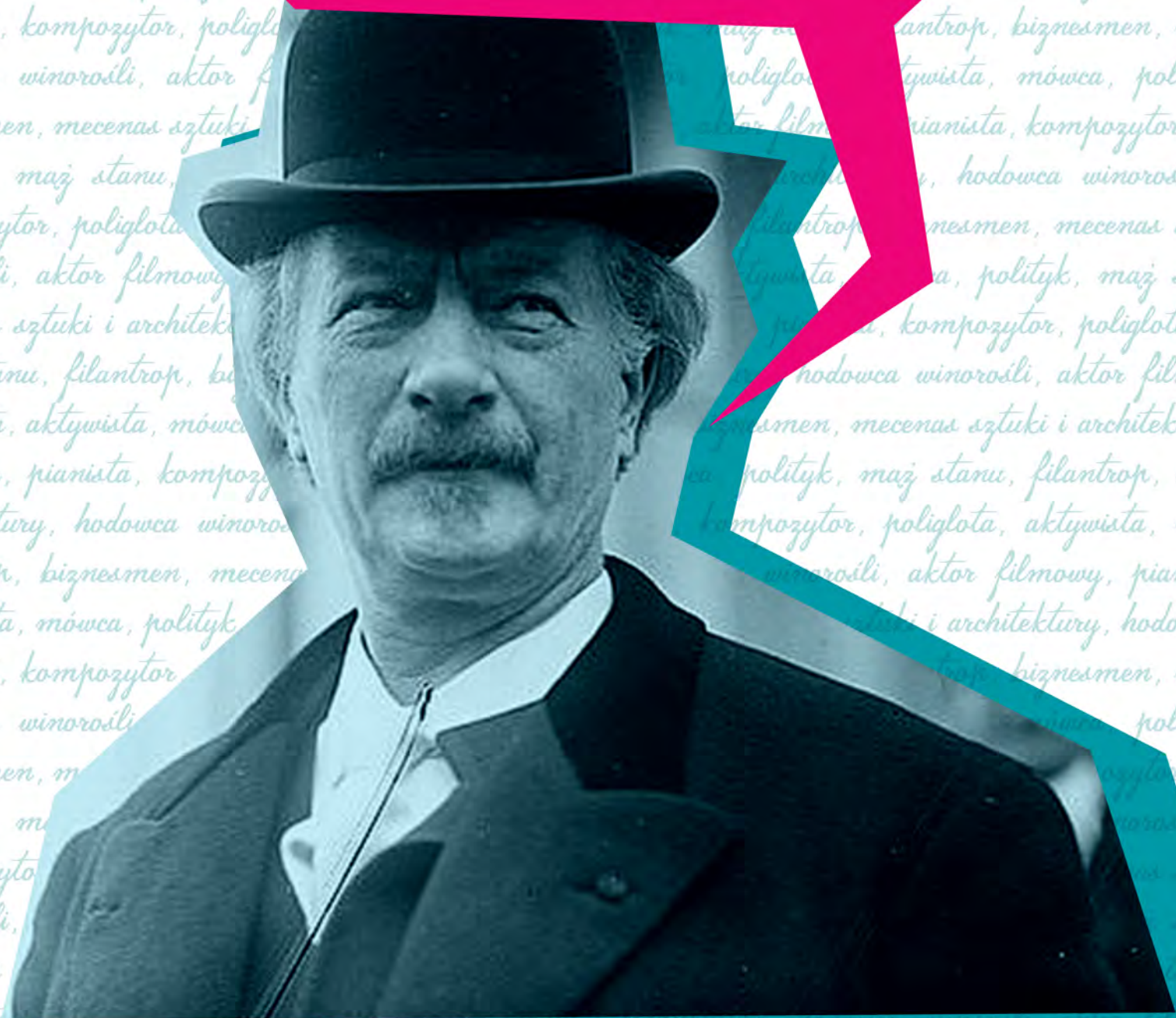

**Polski pianista
i kompozytor
Teodor Leszetycki
(1830 - 1915)**

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

**„Wiedza jest jedyną rzeczą,
która wzbogaca,
a której nikt nie może
nikomu odebrać.”**

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Jako przystojny a także elegancji mężczyzna Paderewski cieszył się ogromnym zainteresowaniem damskiej części publiczności. Kobiety piszczwały na jego widok, a nawet wdzierały się na scenę, by nożyczkami obciąć pukiel jego włosów.

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

**„Żaden kraj nie może
być szczęśliwy,
dopóki nie jest wolny,
a nie może być wolny,
dopóki nie jest silny.”**

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

INSTYTUT DZIEDZICTWA
MYŚLI NARODOWEJ
im. Romana Dmowskiego
i Ignacego J. Paderewskiego

FUNDUSZ
PATRIOTYCZNY

GINA
POLKOWICE
Serce Zagłębia Miedziowego

CENTRUM
KULTURY
W POLKOWICACH

Paddymanią określano zjawisko kultu postaci Paderewskiego, które przejawiało się w formie zbiorowej histerii na widok artysty. Prasa była nasycona jego życiem prywatnym, a fani widzieli w nim cechy nadprzyrodzone.

Popiersie Ignacego Jana Paderewskiego dłuta artysty rzeźbiarza Franciszka Blacka

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Ignacy Jan Paderewski został wychowany w poczuciu miłości i oddania dla ojczyzny...

„Cała ta sprawa interesowała mnie
zresztą bardzo, a zawsze lubiłem
przemawiać publicznie.
Łatwość przemawiania, datująca się
jeszcze z czasów młodości, okazała
się wiele lat później bardzo cenna
w mojej karierze politycznej.”

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

W odrodzonej Polsce Paderewski był ministrem spraw zagranicznych i premierem, natomiast za całokształt swej działalności otrzymał Order Orła Białego (1921) i Krzyż Wielki Legii Honorowej (1929), a także szereg innych odznaczeń:

- Order Korony Rumunii (Rumunia, 1889)
- Order Alberta (Saksonia, 1895)
- Krzyż Wielki Orderu Karola III (Hiszpania, 1906)
- Wielką Wstęgę Orderu Odrodzenia Polski (1923)
- Wielką Wstęgę Orderu Leopolda (Belgia, 1924)
- Krzyż Wielki Orderu Imperium Brytyjskiego (GBE, 1925)
- Krzyż Komandorski Orderu Korony Włoch (Włochy)
- Krzyż Wielki Orderu św. Maurycego i Łazarza (1925)
- Złoty Wawrzyn Akademicki (1935)
- Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari (pośmiertnie, 1941)

**„Nie zginie Polska,
nie zginie!
Lecz żyć będzie
po wieki wieków
w potędze i chwale.
Dla was, dla nas i dla
całej ludzkości.”**

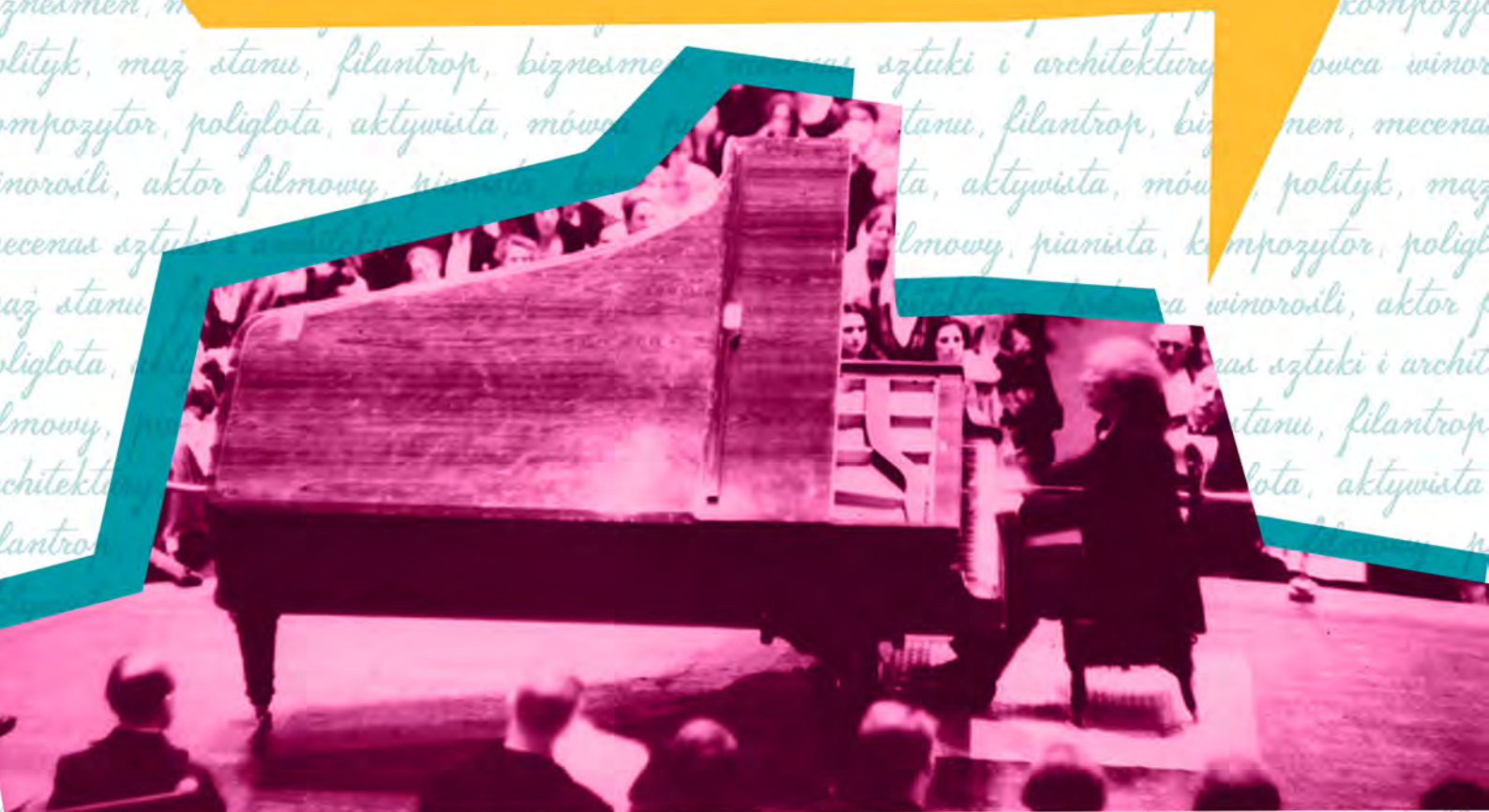

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”

dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

**„Zabraniano nam Słowackiego, Krasińskiego,
Mickiewicza. Nie zabroniono nam Chopina.
A jednak w Chopinie tkwi wszystko, czego nam
wzbraniano: barwne kontusze, pasy złotem lite,
posępne czamarki, krakowskie rogatywki, szlacheckich
brzęk szabel, naszych kos chłopskich połyski, jęk piersi
zranionej, bunt spętanego ducha, krzyże cmentarne,
przydrożne wiejskie kościółki, modlitwy serc
stroskanych, niewoli ból, wolności żal, tyranów
przekleństwo i zwycięstwa radosna pieśń.”**

**Mowa wygłoszona na obchodzie szopenowskim
w Filharmonii Lwowskiej dnia 23 października 1910 r.**

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

W 1891 roku zaczęły pojawiać się pierwsze teksty i rysunki publikowane przy okazji jego koncertów. Pełen pochwał artykuł zamieszczony wraz z poniższym rysunkiem autor zakończył krótkim podsumowaniem: „Such is Paderewski, the great, the glorious, the maestro. Bravo Paderewski!” (Taki jest Paderewski, wielki, chwalebny, mistrz. Bravo Paderewski!)

PADEREWSKI.

DESPITE the time and energy which Mr. Ignace Paderewski must have devoted to the cultivation of his hair, he has in his leisure moments acquired a very considerable knowledge of piano-playing. If he knew as much about poker-playing he might not be able to secure so large an income from it as from his present art, but he would doubtless be able to draw out all the harmony and melody that are inherent in a straight flush or four jacks.

As a pianist, Mr. Paderewski has few, if any, living superiors. Chopin was perhaps warmer in his upper register, but he was nothing like as sylph-like in his arpeggio movements. We also think that Paderewski's *bravura cadenza* is more symmetrical and better rounded. In the truly musicianly qualities of his mezzo-soprano technique, the subject of our portrait was only excelled by the lamented Gottschalk, whom he, on the other hand, excels in the timbre of his *pianissimo* chromatics. Compared with Rubinstein, he is of course more florid in respect of complexion, but not to be considered in point of muscle. In fact, Rubinstein could get more music out of a piano with his fists than Paderewski can with an axe.

But coming down to an absolute consideration of Mr. Paderewski's merits as a performer, it is only fair to say that he is well worthy of the eminent position he holds. When he sits down at the instrument and strikes the G Clef, his audience becomes spellbound, and as he soars away into the blue empyrean of Beethoven's minor schottische, they madly hang on to his coat-tails in the vain endeavor to follow him to the heights which only genius like his can attain. Then when he slowly descends through the gentle crescendo movements of double chords in the thorough bass, there is not a dry eye in the house, and the audience, as one individual, begins to feel for umbrellas, which they fear may have been stolen. Such is Paderewski, the great, the glorious, the *maestro*. Bravo, Paderewski!

We would willingly divide your salary with you.

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
 dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
 w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Zródło: www.aan.gov.pl

Mając 76 lat Paderewski zagrał samego siebie w brytyjskim filmie „Sonata księżycowa”. Można w nim zobaczyć próbkę jego legendarnej prezencji i wyjątkowego stylu gry na fortepianie.

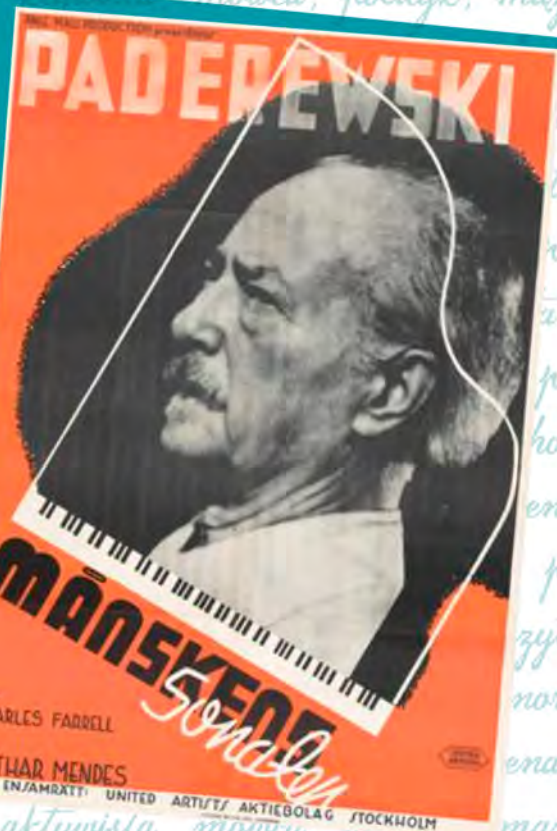

Ignacy Jan Paderewski z reżyserem filmu „Moonlight Sonata” Lotharem Mendesem (1894–1974) i aktorką, odtwórczynią jednej z ról Barbarą Green (1919–1973) w Londynie we wrześniu 1936 r. Sceny do filmu nagrywano m.in. w studio filmowym w Denham w Wielkiej Brytanii.

Scena z filmu „Moonlight Sonata”. Na pierwszym planie Ignacy Jan Paderewski.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski” dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

„Myśl polityczna tkwi w mózgu narodu. Program krąży w całym jego organizmie często nieświadomie, tak jak sok życiodajny krąży w drzewie, w jego korzeniach, pniu, konarach, gałęziach i liściach. Nie można narzucać programu bez zranienia narodu, tak jak nie można szczepić nowych latorośli bez okaleczenia drzewa. Program można odgadnąć, odczuć, wyłożyć, uzupełnić, sformułować – narzucić go niepodobna.”

Naczelnik Państwa Józef Piłsudski (1. z lewej), premier Ignacy Paderewski (2. z lewej), minister spraw wewnętrznych Stanisław Wojciechowski (3. z lewej) oraz adiutant Naczelnika Państwa porucznik Tadeusz Kasprzycki (1. z prawej) po uroczystym nabożeństwie w katedrze św. Jana.

Był mediatorem między Piłsudskim a obozem Dmowskiego – z tym drugim reprezentował Polskę na konferencji w Paryżu kończącej I wojnę światową.

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

**Ignacy Jan Paderewski
zmarł w 1941 roku
w Nowym Jorku
na zapalenie płuc.
Został pochowany
na Narodowym Cmentarzu
w Arlington w pobliżu
Waszyngtonu.
Dopiero w 1992 roku
jego prochy zostały
sprowadzone do Polski.**

**Paderewski
zajął trwałe
miejsce w historii
muzyki jako
artysta, który to
„wygrał Polskę
na fortepianie”.**

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

„Przy fortepianie głowa Paderewskiego w aureoli złotych włosów i delikatne, niemal kobiece rysy sprawiały wrażenie jakiegoś anioła Botticellego albo Fra Angelica.”

Dzięki wsparciu aktorki Heleny Modrzejewskiej, która była zachwycona jego talentem, Paderewski mógł kontynuować naukę w Wiedniu. Przyjaźń Modrzejewskiej i Ignacego trwała do końca życia. "Modrzejewskiej zawdzięczam [...] zrealizowanie mojego marzenia" – pisał wprost we wspomnieniach kompozytor.

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.

Od początku kariery Paderewskiemu towarzyszyły żarty z jego bujnej fryzury. W prasie amerykańskiej często pojawiały się karykatury z tym związane.

Wystawa w ramach projektu „Bohater sztuki i ojczyzny - Ignacy Jan Paderewski”
dofinansowanego ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego
w ramach Funduszu Patriotycznego - edycja „Niepodległość po polsku”.